Προ-αξιολογικές Συναντήσεις

Η φάση των προ-αξιολογικών συναντήσεων συντελείται σε προκαθορισμένο χρόνο, μετά από σχετική ενημέρωση του διευθυντή της σχολικής μονάδας και του εκπαιδευτικού, και έχει ως βασικό σκοπό τη δημιουργία θετικού κλίματος, την εδραίωση του αμοιβαίου σεβασμού των εμπλεκομένων, αλλά και την αποφόρτιση του άγχους της αξιολόγησης, η οποία επιτυγχάνεται μέσα από την προετοιμασία και τη στήριξη των εκπαιδευτικών για την αξιολόγηση που θα ακολουθήσει. (Π.Δ. 152/2013, άρθρο 17). Μέρος της προετοιμασίας αποτελούν, μεταξύ άλλων, και τα παρακάτω (βλ. Isore 2009, 25).

• Ο αξιολογούμενος ενημερώνει τον αξιολογητή για τον τομέα ευθύνης του (τάξη, σχολική μονάδα, περιφέρεια κτλ), την υπάρχουσα κατάσταση και τους δικούς του ρόλους, προβληματισμούς και προτεραιότητες. Προς τον σκοπό αυτό μπορεί να αξιοποιήσει και στοιχεία από τον ατομικό του φάκελο ή υπηρεσιακά παραστατικά. Η ενημέρωση και η ανταλλαγή απόψεων, κρίσεων και πληροφοριών που σχετίζονται άμεσα με το έργο και το πλαίσιο του αξιολογούμενου προστατεύεται από την υπηρεσιακή εχεμύθεια που επιβάλλει η δεοντολογία, ασχέτως από τις εκτιμήσεις των εμπλεκομένων για το περιεχόμενο της αμοιβαίας ενημέρωσης.

• Ο αξιολογητής ενημερώνει τον εκπαιδευτικό με σαφήνεια και ειλικρίνεια για τις διαδικασίες που θα ακολουθήσουν και τον χρονικό προγραμματισμό τους. Ο εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα να προτείνει ημερομηνίες, μαθήματα και τάξεις, προτάσεις τις οποίες ο αξιολογητής λαμβάνει υπόψη του στον βαθμό που το κρίνει σκόπιμο και εφικτό.

• Ο αξιολογητής παρέχει εξηγήσεις για θέματα που απασχολούν τον εκπαιδευτικό και σχετίζονται με τις διαδικασίες, τα κριτήρια και τα μέσα της αξιολόγησης.

• Ο αξιολογητής παρέχει, όταν του ζητηθούν, οδηγίες και βοήθεια για την προετοιμασία του εκπαιδευτικού με πλαίσιο αναφοράς τις ρούμπρικες, στον βαθμό και με τον τρόπο που ο ίδιος κρίνει πρόσφορο.

Μέσα από τον διάλογο και την ανταλλαγή απόψεων και προτάσεων μεταξύ αξιολογητή και αξιολογούμενου, αναδεικνύονται και συνειδητοποιούνται υπόρρητες παραδοχές και αμοιβαίες προσδοκίες, στοιχεία που συμβάλλουν στην καλύτερη προετοιμασία του αξιολογούμενου και, κυρίως, στη διασαφήνιση των όρων της διαδικασίας και τη δημιουργία κοινής γλώσσας και κοινού πλαισίου συνεννόησης και συνεργασίας.

3. Μετα-αξιολογικές Συναντήσεις

Οι μετα-αξιολογικές συναντήσεις έχουν το πνεύμα της ανατροφοδότησης του εκπαιδευτικού με σαφή αναφορά σε θέματα όπως τα εξής :

• Ο αναστοχασμός του ιδίου του εκπαιδευτικού επί της όλης διαδικασίας, προγραμματισμού και διεξαγωγής της διδασκαλίας με αναφορά σε θέματα όπως οι στόχοι, η ροή και η συνεκτικότητα της διδασκαλίας, οι ρόλοι εκπαιδευτικού και μαθητών, ο βαθμός και ο τρόπος στήριξης των μαθητών, ο τρόπος και ο βαθμός υλοποίησης των στόχων, η διαχείριση απροόπτων, τα μέσα και η καταλληλότητά τους και τα παρόμοια.

• Η συσχέτιση της διδασκαλίας με τον προγραμματισμό και η συζήτηση πάνω στα σημεία σύγκλισης και απόκλισης. Είναι περιττό να τονιστεί ότι ο προγραμματισμός διευκολύνει και δεν δεσμεύει τον εκπαιδευτικό και ότι οι αποκλίσεις δεν αποτελούν υποχρεωτικά αρνητικό στοιχείο και προσφέρονται ως σημεία συζήτησης και προβληματισμού.

• Η διδασκαλία -και το εκπαιδευτικό έργο γενικότερα- είναι διαδικασία επιλογών, συχνά διλημματικών, που σημαίνει ότι έχει γνωστική, τεχνική, επιστημολογική και αξιακή διάσταση και η εστίαση των μετα-αξιολογικών συζητήσεων πρέπει να εστιάζει σε αυτές τις διαστάσεις. Το σκεπτικό και η πρόθεση είναι σημαντικά στοιχεία και συμβάλλουν στον αναστοχασμό.

- Η επισήμανση εκ μέρους του αξιολογητή θετικών στοιχείων της διδασκαλίας καθώς και στοιχείων που θα μπορούσε να είχαν αντιμετωπιστεί αποτελεσματικότερα με άλλους τρόπους και η διατύπωση εναλλακτικών προτάσεων.
- Η αυτο-αξιολόγηση του εκπαιδευτικού με πλαίσιο αναφοράς τη ρούμπρικα, αλλά και το περιεχόμενο του προσωπικού φακέλου εκπαιδευτικών δράσεων, που έχει τη δυνατότητα για λόγους τεκμηρίωσης να υποβάλει ο αξιολογούμενος, στοιχεία τα οποία ο αξιολογητής εκτιμά και, αναλόγως, τα αξιοποιεί.
- Η συζήτηση επί θεμάτων που θέτουν οι ρούμπρικες και δεν είναι παρατηρήσιμα σε 1-2 επισκέψεις. Οι μετα-αξιολογικές συζητήσεις παρέχουν τη δυνατότητα, με τη βοήθεια και στοιχείων του ατομικού φακέλου, να σχηματίσει ο αξιολογητής πληρέστερη εικόνα.
- Συζήτηση για τους τρόπους βελτίωσης σημείων του εκπαιδευτικού έργου και δυνατοτήτων ενδο-σχολικών και λοιπών μορφών επιμόρφωσης εστιασμένων στα προς βελτίωση σημεία, σύμφωνα και με τις προβλέψεις του άρθρου 17, παρ. 3 του Π.Δ. 152/2013.

Ανακεφαλαιώνοντας τα περί προ-αξιολογικών και μετα-αξιολογικών συναντήσεων και συζητήσεων, επισημαίνεται ότι η διαδικασία της αξιολόγησης αποκτά παιδαγωγική διάσταση και αποβαίνει μέσον επαγγελματικής ανάπτυξης, στον βαθμό που εμπλέκει τον εκπαιδευτικό μέσα σε θετικό πλαίσιο στήριξης σε διαδικασίες όπως είναι ο προγραμματισμός, η διαμόρφωση εκπαιδευτικού υλικού, οι δραστηριότητες διαφοροποίησης δράσεων και υλικού, η προετοιμασία/τήρηση ατομικού φακέλου εκπαιδευτικών δράσεων και τα παρόμοια που συνεπάγεται η διαμορφωτική αξιολόγηση. Ιδιαίτερα, μάλιστα, επισημαίνεται η σημασία του αναστοχασμού, δεδομένου ότι η διδασκαλία είναι, μεταξύ άλλων, πράξη (με την αριστοτελική έννοια) που εξελίσσεται μέσα σε ένα έντονα γνωστικό και συναισθηματικό πλαίσιο. Η ανατροφοδότηση των δυνατών σημείων και η αναγνώρισή τους εμπεδώνει την αυτοπεποίθηση και τα κίνητρα των εκπαιδευτικών και ενθαρρύνει την ανάληψη ρόλων και πρωτοβουλιών (βλ. Siskes et al. 2006, Freund et al. 2005, Isore σελ. 29).